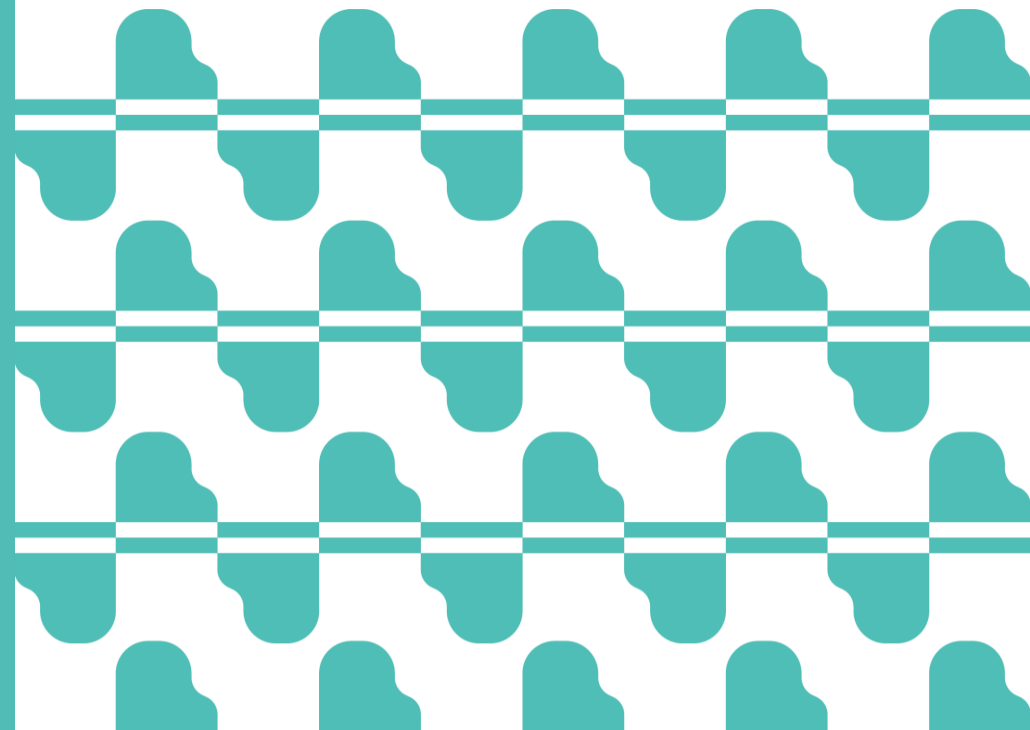

Alustava investointiohjelma ja kaupungin talous

Kirsi Rinne

Järvenpää

Joryn valmisteluohje investointiohjelman laadintaan

- Laaditaan investointiohjelman esitys, jossa investoinneista karsitaan kaikki, mitä on otettavissa
 - perataan kaikki laajuudet, sisällöt ja laatu
 - aikataulutukset korjataan vuositasolla toteutuskelpoisiksi
 - tunnistetaan keskeytettävissä olevat hankkeet
 - karsitaan irtaimistohankinnat
- Investointeja karsimalla
 - päästään strategian mukaiseen lainamäärätavoitteeseen ja
 - voidaan pienentää käyttötalouteen kohdistuvaa sopeutustarvetta.

Alustava investointiohjelma 2024-33, netto yht. 341,1 Me (341Me)

	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2024-33
Maanmyynti	1 888	297	969	961	836	860	896	1 004	864	896	896	1 015	1 026	1 026	1 080	918	9 621
Maanosto	1 423	1 112	1 842	253	1 106	2 600	2 800	1 195	2 300	1 900	1 200	1 200	1 200	4 300	1 200	1 200	18 495
Maanosto/myynti	465	-815	-873	708	-269	-1 740	-1 904	-191	-1 436	-1 004	-304	-185	-174	-3 274	-120	-282	-8 874
Talonrakennus, tulot	69	60	217	317	0	150	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Talonrakennus, menot	38 778	26 386	19 049	23 222	35 629	14 996	20 544	23 104	21 080	9 860	9 830	13 100	5 800	12 950	9 100	18 100	143 468
Talonrakennus, netto	-38 709	-26 326	-18 832	-22 906	-35 629	-14 846	-20 544	-23 104	-21 080	-9 860	-9 830	-13 100	-5 800	-12 950	-9 100	-18 100	-143 468
Kunnallistekniikka, tulot	5 896	3 799	4 182	2 912	226	0	90	750	700	660	0	0	0	0	0	0	2 200
Kunnallistekniikka, menot	23 212	16 626	12 828	10 855	10 800	15 113	16 139	9 795	9 870	9 760	8 320	6 630	8 320	5 650	7 270	7 900	89 654
Kunnallistekniikka, netto	-17 316	-12 827	-8 646	-7 943	-10 574	-15 113	-16 049	-9 045	-9 170	-9 100	-8 320	-6 630	-8 320	-5 650	-7 270	-7 900	-87 454
Vesi, tulot	61	49	101	76	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vesi, menot	6 178	3 820	5 536	3 807	4 299	7 670	5 500	5 500	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	59 000
Vesi, netto	-6 117	-3 771	-5 435	-3 731	-4 299	-7 670	-5 500	-5 500	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-59 000
Liikunta, tulot	0	0	0	150	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liikunta, menot	0	859	752	326	394	4 542	5 400	1 505	230	700	1 160	600	330	400	400	600	11 325
Liikunta, netto	0	-859	-752	-176	-394	-4 542	-5 400	-1 505	-230	-700	-1 160	-600	-330	-400	-400	-600	-11 325
Kehitysinvestoinnit, tulot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kehitysinvestoinnit, menot	0	859	219	391	441	787	500	500	500	950	950	950	950	950	950	950	8 150
Kehitysinvestoinnit, netto	0	-859	-219	-391	-441	-787	-500	-500	-500	-950	-950	-950	-950	-950	-950	-950	-8 150
Osakkeet, myynti	227	176	472	4 555	4 252	3 719	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Osakkeet, osto	3 117	3 155	1 251	1 165	1 431	5 110	1 459	1 529	1 559	1 607	1 642	1 155	1 155	1 155	1 155	1 155	13 571
Osakkeet, netto	-2 890	-2 979	-779	3 391	2 821	-1 391	-1 459	-1 529	-1 559	-1 607	-1 642	-1 155	-1 155	-1 155	-1 155	-1 155	-13 571
Irtaimisto ja aineeton, myynti	8	2 066	29	69	29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Irtaimisto ja aineeton, osto	1 375	1 633	538	988	2 186	2 461	1 879	1 406	975	808	700	700	700	700	700	700	9 268
Irtaimisto ja aineeton, netto	-1 367	433	-508	-920	-2 157	-2 461	-1 879	-1 406	-975	-808	-700	-700	-700	-700	-700	-700	-9 268
Tulot	8 149	6 447	5 970	9 040	5 344	4 729	986	1 754	1 564	1 556	896	1 015	1 026	1 026	1 080	918	11 821
Menot	74 083	53 591	42 014	41 007	56 286	53 279	54 221	44 534	42 514	31 585	29 802	30 335	24 455	32 105	26 775	36 605	352 931
Inv.ohjelma, netto	-65 934	-47 144	-36 043	-31 967	-50 942	-48 550	-53 235	-42 780	-40 950	-30 029	-28 906	-29 320	-23 429	-31 079	-25 695	-35 687	-341 110

v. 2024-27=taloussuunnitelman investointiosa, ~167 Me = 49%

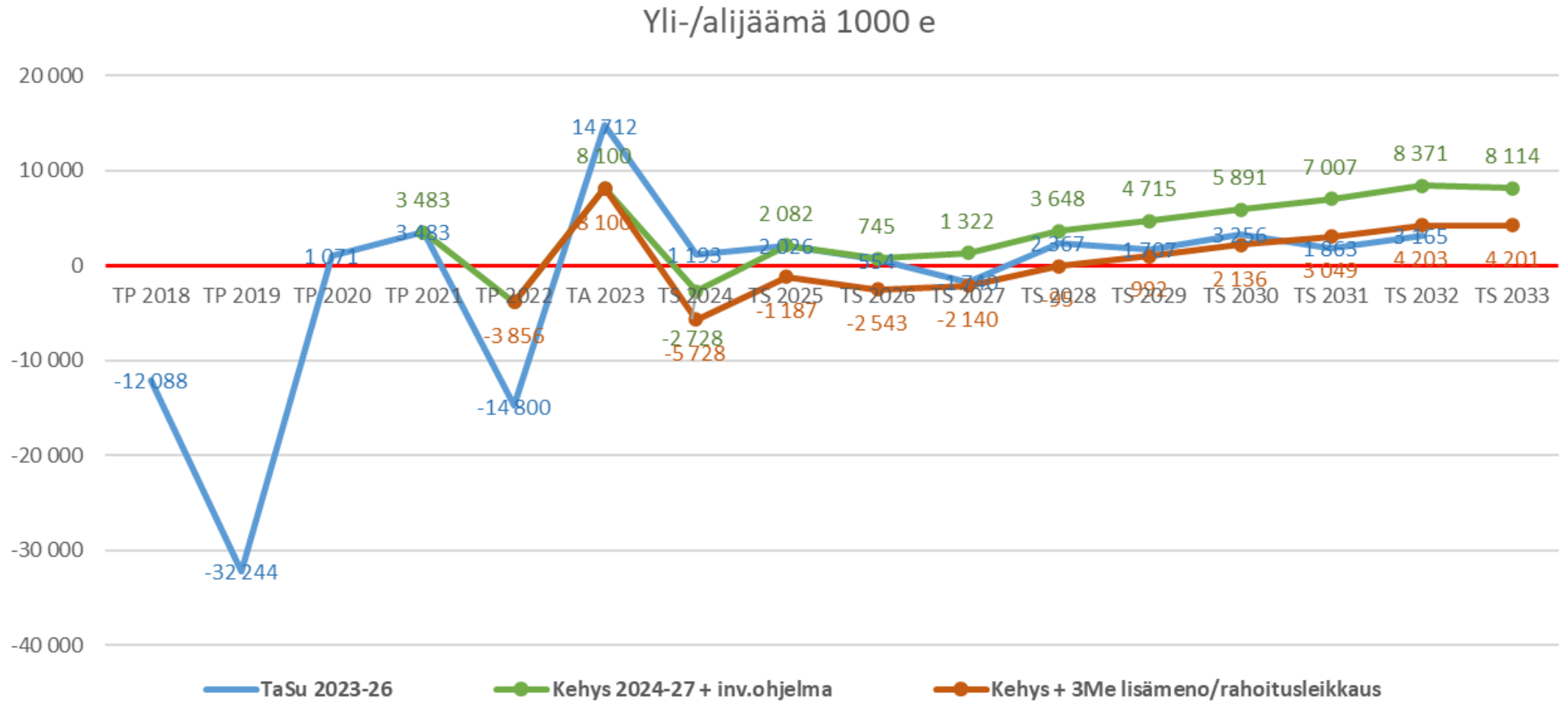
Investointiohjelmavertailu – Vanha vs. Uusi

Vanha 2023-32 vs. Uusi 2024-33 investointiohjelma																Muutokset	
	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP(E)22	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	22-26	27-32
Maanosto/myynti	465	-815	-873	708	-191	-1 398	-1 541	-46	-5 628	-780	-4 127	-2	82	-347	-345		
Maanosto/myynti, UUSI	465	-815	-873	708	-269	-1 740	-1 904	-191	-1 436	-1 004	-304	-185	-174	-3 274	-120		
<i>ERO uusi- vanha</i>					-78	-342	-363	-145	4 192	-224	3 823	-183	-256	-2 927	225	3 264	458
Talonrakennus, netto	-38 709	-26 326	-18 832	-22 906	-42 437	-13 739	-26 294	-20 874	-22 320	-9 860	-10 180	-13 100	-5 100	-6 500	-5 100		
Talonrakennus, UUSI	-38 709	-26 326	-18 832	-22 906	-35 629	-14 846	-20 544	-23 104	-21 080	-9 860	-9 830	-13 100	-5 800	-12 950	-9 100		
<i>ERO uusi- vanha</i>					6 808	-1 107	5 750	-2 230	1 240	0	350	0	-700	-6 450	-4 000	10 461	-10 800
Kunnallistekniikka, netto	-17 316	-12 827	-8 646	-7 943	-18 601	-14 100	-9 880	-10 245	-9 350	-8 600	-7 570	-9 970	-7 210	-4 880	-4 610		
Kunnallistekniikka, UUSI	-17 316	-12 827	-8 646	-7 943	-10 574	-15 113	-16 049	-9 045	-9 170	-9 100	-8 320	-6 630	-8 320	-5 650	-7 270		
<i>ERO uusi- vanha</i>					8 027	-1 013	-6 169	1 200	180	-500	-750	3 340	-1 110	-770	-2 660	2 225	-2 450
Vesi, netto	-6 117	-3 771	-5 435	-3 731	-6 769	-5 500	-5 500	-5 500	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000		
Vesi, UUSI	-6 117	-3 771	-5 435	-3 731	-4 299	-7 670	-5 500	-5 500	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000		
<i>ERO uusi- vanha</i>					2 470	-2 170	0	0	0	0	0	0	0	0	0	300	0
Liikunta, netto	0	-859	-752	-176	-545	-4 503	-5 450	-440	-1 595	-1 000	-720	-820	-220	-500	-680		
Liikunta, UUSI	0	-859	-752	-176	-394	-4 542	-5 400	-1 505	-230	-700	-1 160	-600	-330	-400	-400		
<i>ERO uusi- vanha</i>					151	-39	50	-1 065	1 365	300	-440	220	-110	100	280	462	350
Kehitysinvestoinnit, netto	0	-859	-219	-391	-2 000	-500	-500	-500	-500	-950	-950	-950	-950	-950	-950		
Kehitysinvestoinnit, UUSI	0	-859	-219	-391	-441	-787	-500	-500	-500	-950	-950	-950	-950	-950	-950		
<i>ERO uusi- vanha</i>					1 559	-287	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 272	0
Osakkeet, netto	-2 890	-2 979	-779	3 391	2 724	-1 391	-1 526	-1 610	-1 634	-1 660	-1 685	-1 155	-1 155	-1 155	-1 155		
Osakkeet, UUSI	-2 890	-2 979	-779	3 391	2 821	-1 391	-1 459	-1 529	-1 559	-1 607	-1 642	-1 155	-1 155	-1 155	-1 155		
<i>ERO uusi- vanha</i>					97	0	67	81	75	53	43	0	0	0	0	320	96
Irtaimisto ja aineeton, netto	-1 367	433	-508	-920	-2 778	-2 349	-2 169	-1 185	-1 000	-700	-700	-700	-700	-700	-700		
Irtaimisto ja aineeton, UUSI	-1 367	433	-508	-920	-2 157	-2 461	-1 879	-1 406	-975	-808	-700	-700	-700	-700	-700		
<i>ERO uusi- vanha</i>					621	-112	290	-221	25	-108	0	0	0	0	0	604	-108
Yhteensä, netto	-65 934	-48 003	-36 043	-31 967	-70 597	-43 480	-52 860	-40 400	-48 027	-29 550	-31 932	-32 697	-21 253	-21 032	-19 540		
Yhteensä, UUSI	-65 934	-48 003	-36 043	-31 967	-50 942	-48 550	-53 235	-42 780	-40 950	-30 029	-28 906	-29 320	-23 429	-31 079	-25 695		
<i>ERO uusi- vanha</i>					19 655	-5 070	-375	-2 380	7 077	-479	3 026	3 377	-2 176	-10 047	-6 155	18 907	-12 454

Skenaariotarkastelut

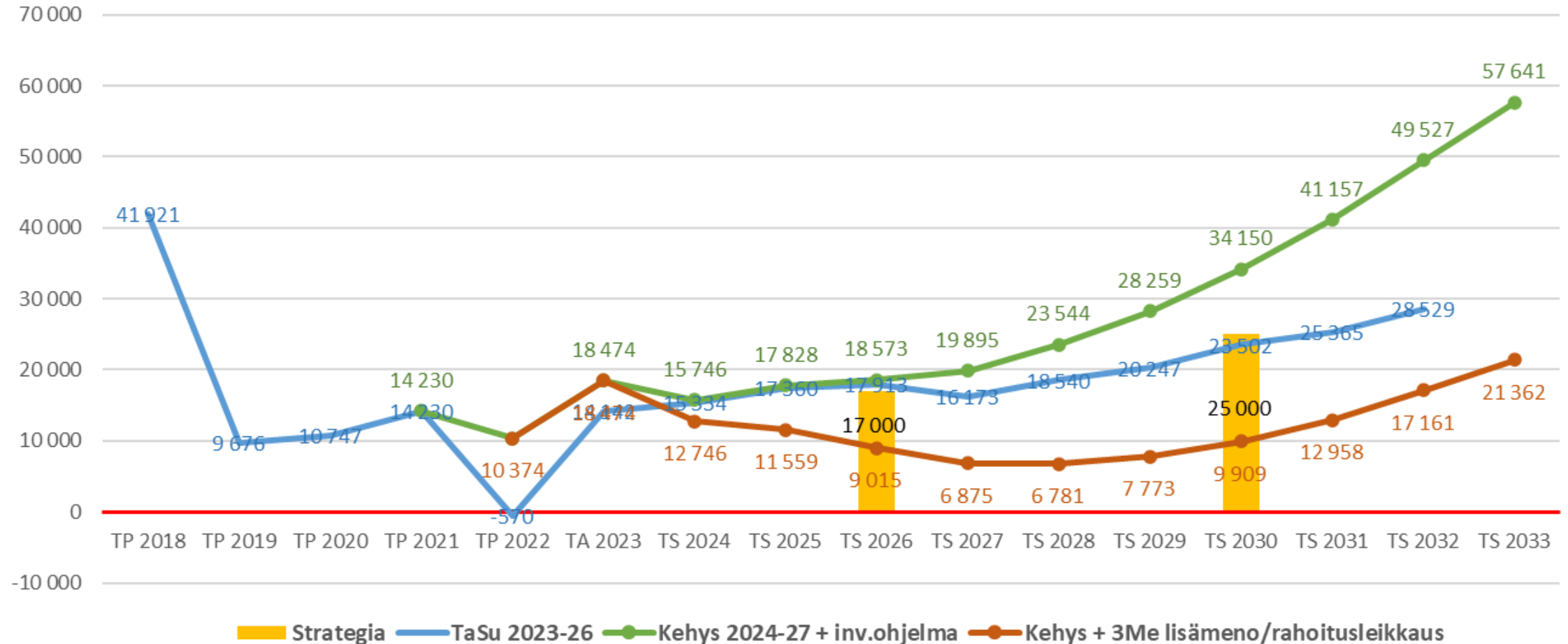
- **Taloussuunnitelma 2023-26**
- **Kehys + Alustava investointiohjelma**
 - Tilinpäätös 2022 -3,8Me (vs. TPE 2022 -14,8 Me)
 - Talousarviomuutokset (siirtomäärärahat, valtionosuudet, korkokulut)
 - Talousarvion muutostekijät 2024-27
 - **Palkankorotusten lisäykset, palvelutarpeen ja muut muutokset/lisäykset**
 - **Verotulot, valtionosuudet**
 - Alustava investointiohjelman investoinnit ja poistot
- **Kehys + 3 Me rahoitusleikkaus/menolisäys**
 - Yhteensä 3 Me lisäleikkaus valtionosuuksista, verojen väheneminen tai menolisäys

Yli/alijäämä, 1000e

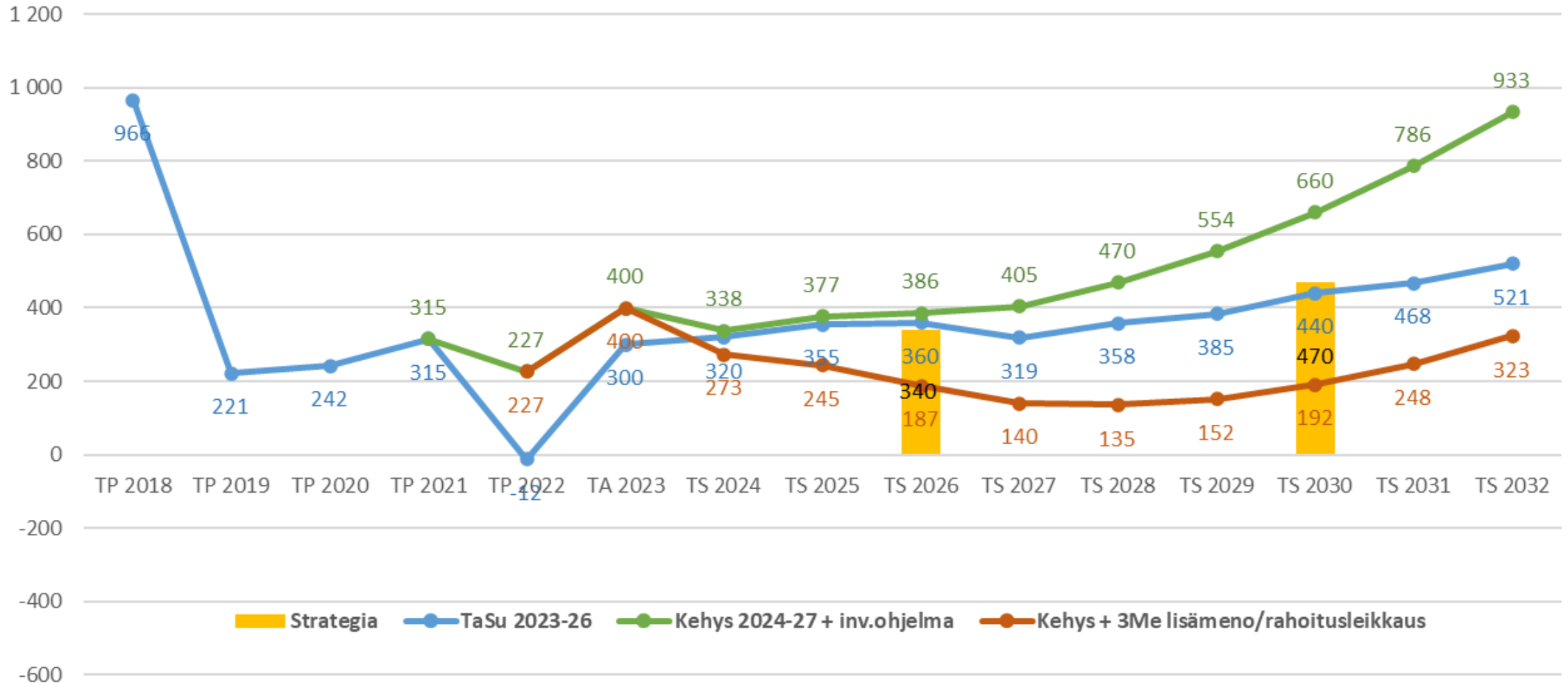
Taseen kertynyt yli/alijäämä, 1000e

Kumulatiivinen yli-/alijäämä 1000 e

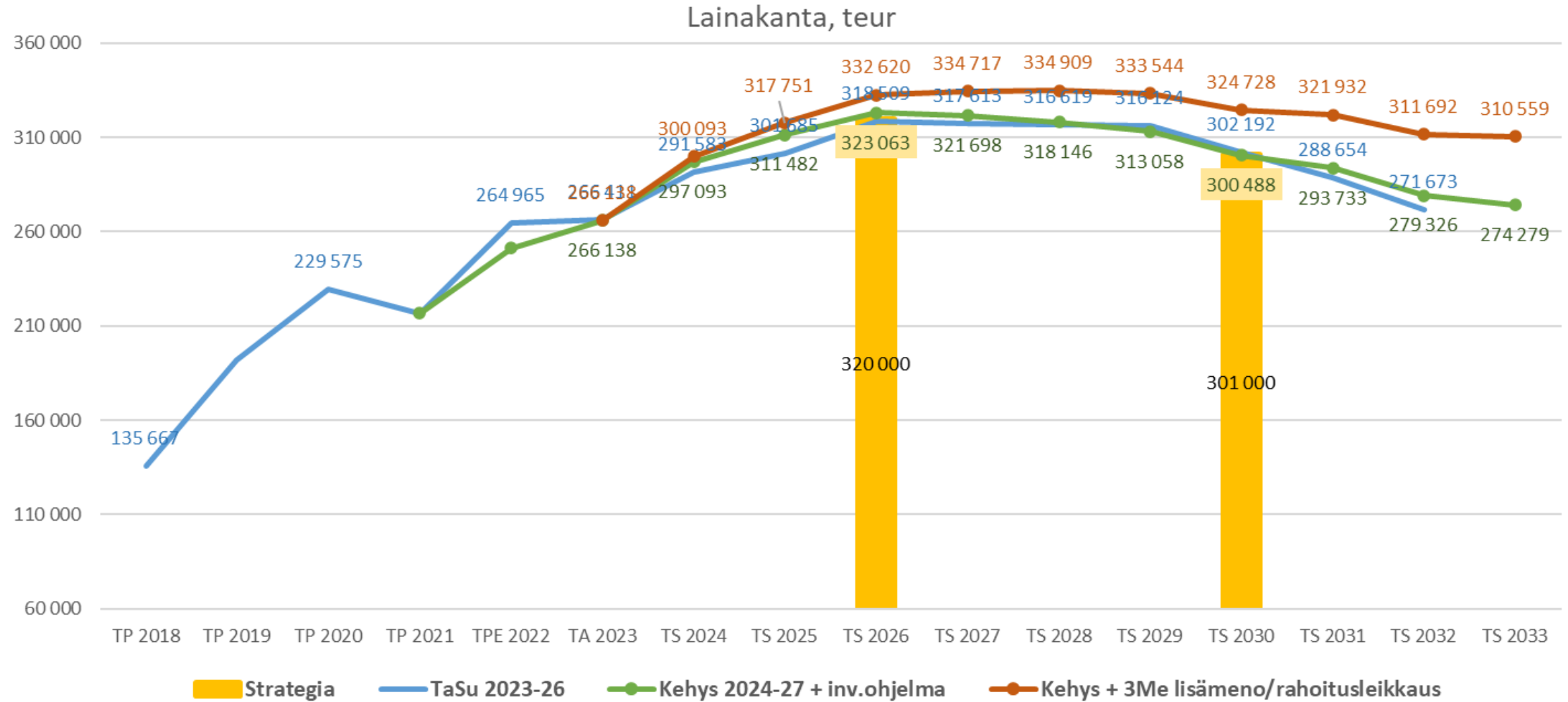

Taseen kertynyt yli/alijäämä, €/asukas

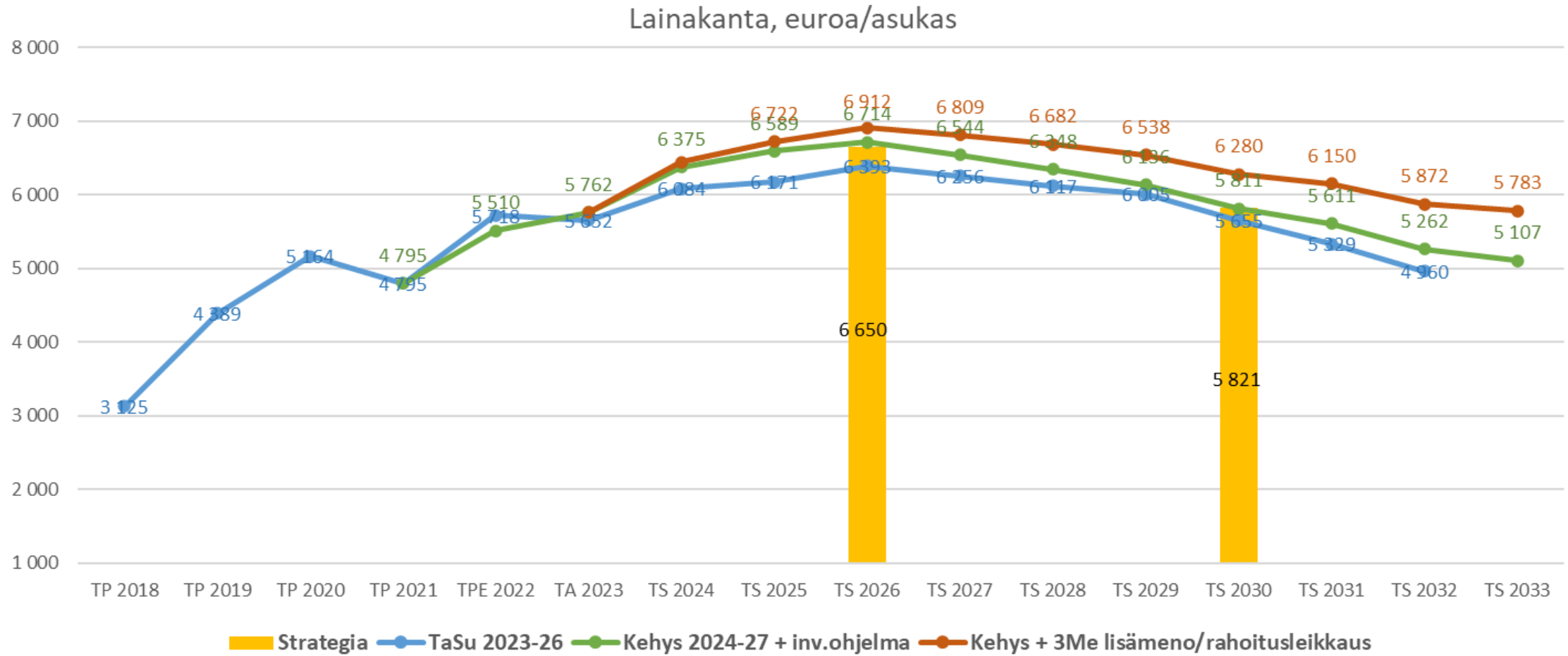
Kumulatiivinen yli-/alijäämä, €/asukas

Lainamäärä, 1000e

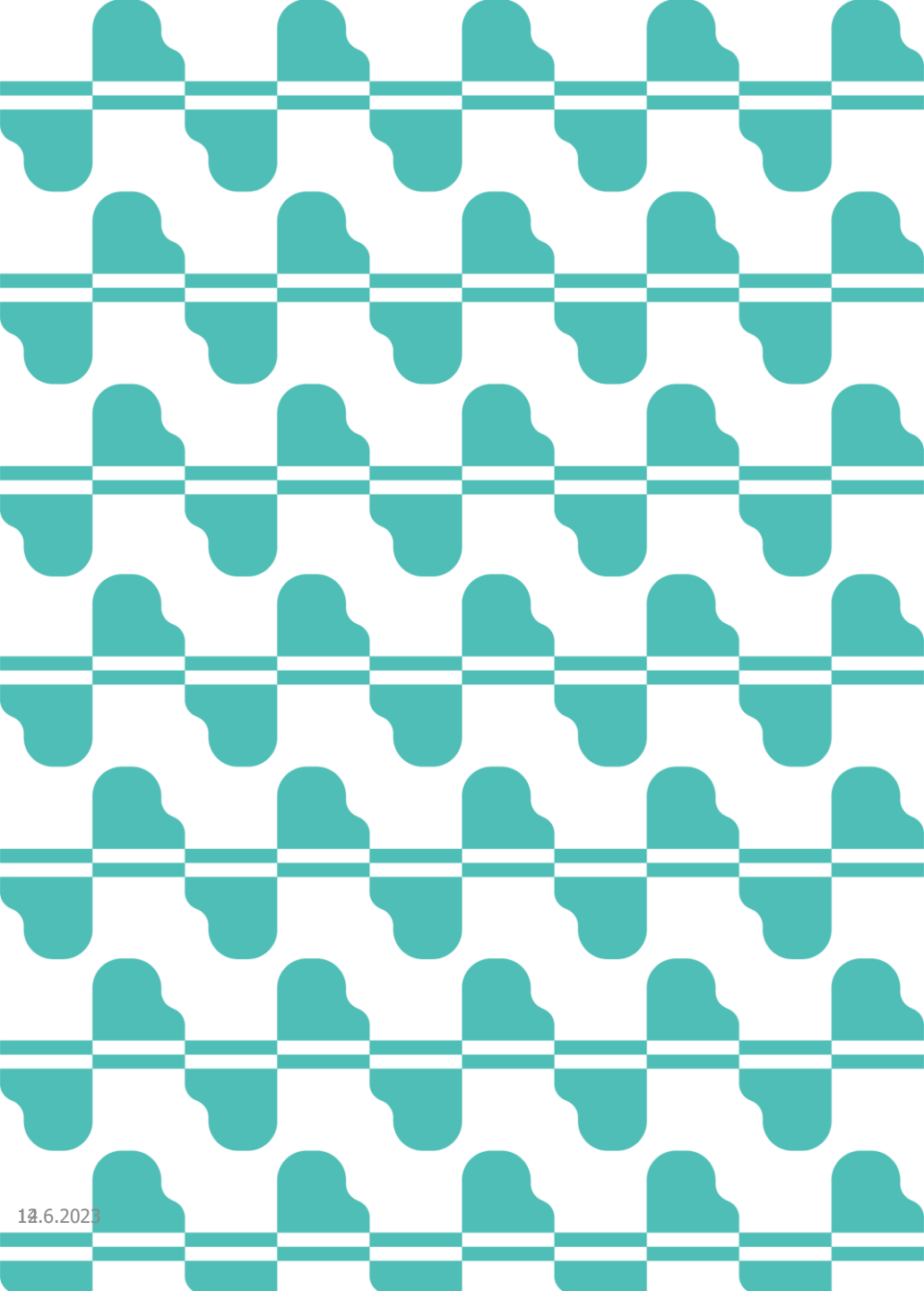
Laina, €/asukas

Strategiset tavoitteet

T1: Vastuullisuus ratkaisuisissa				
Strategisen päämäärän mittarit	Lähtötaso (TP2021)	TP 2022	Tavoite 2026	Tavoite 2030
Taseen kertynyt ylijäämä, e/asukas	315 (yht. 14,2 Me)	227 (yht. 10,4 Me)	340 (yht. 17 Me)	470 (yht. 25 Me)
Lainamäärä, e/asukas	4793 (yht. 216,8 Me)	5510 (yht. 251,4 Me)	6430 (yht. 320 Me)	5640 (yht. 301 Me)

- Joryn asettama tavoite vs. alustava investointiohjelma ja taloussuunnitelmakehys 19.6.
 - 2026 vs. strategian tavoite
 - taseen ylijäämä 18,6Me - 386 €/asukas → 1,6 Me tavoitetta parempi (46 €/asukas)
 - velkaa on 323Me – 6714€/asukas → 3 miljoonaa enemmän (64 €/asukas)
 - 2030 vs. strategian tavoite
 - taseen kertynyt ylijäämä 34,1Me – 660 €/asukas 9,1 Me tavoitetta parempi (190 €/asukas)
 - velkaa on 300,5 Me – 5811 €/asukas → 0,5 Me tavoitetta parempi (10 €/asukas)

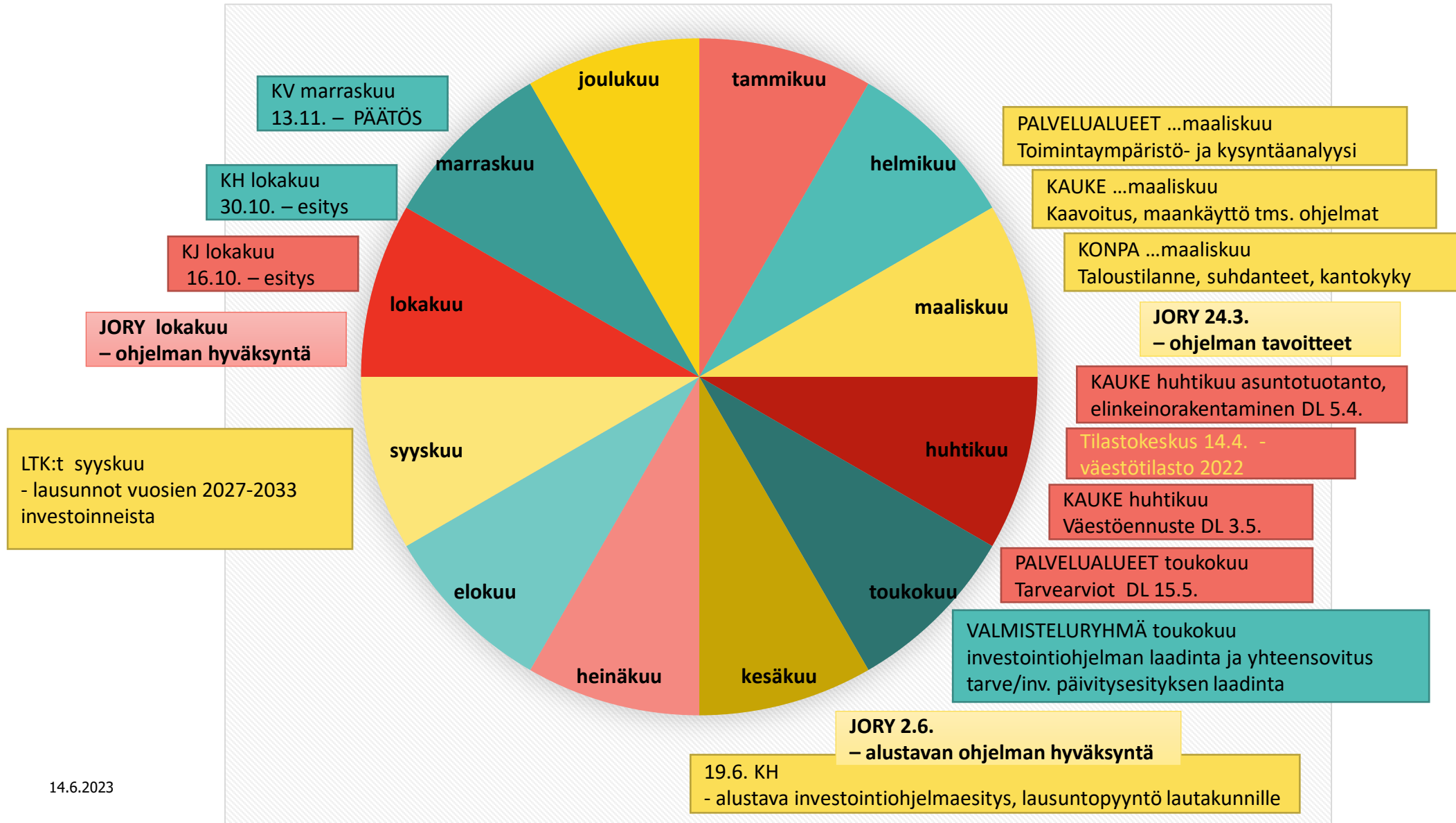
Prosessi, aikataulu ja eteneminen

Lautakunnat, KH ja KV

- Ohjelmaesityksen laadinta tehdään virkamiesvalmisteluna
- Alustava versio lähetetään KH:sta lautakuntiin lausuntokierrokselle:
 - lautakuntaa pyydetään arvioimaan investointiohjelmia omaa palvelualueettaan koskevin/liittyvin osin erityisesti koskien
 - kehitys-/yleissuunnitteluvaiheen (vuodet 4-6) ja
 - palveluverkko/-hankesuunnitteluvaiheen (vuodet 7-10) hankkeita
 - vuosien 1-3 hankkeet on jo pääosin käynnissä
 - hankkeiden tarpeenmukaisuus, aikataulut
 - resurssointi (työpanos sekä eurot)
 - investointien aiheuttamien mahdollisten käyttömenolisäysten rahoitus hoidetaan lähtökohtaisesti talousohjelmakehityksen puitteissa
 - lähtökohtaisesti kehysmuutos vain, mikäli investointi johtuu palvelutarpeen kasvusta, korjaukset ja muut laajennukset katetaan kehysten puitteissa
 - varmistetaan mahdollisuus osoittaa kehityshankkeisiin vaadittu työpanos
- Ohjelman täsmennys lausuntojen ja PVS:n pohjalta
- Lopullinen esitys KH 30.11. ja KV 13.12.

Lautakuntien lausuntopyyntö
KH 19.6.2023

Investointiohjelman valmistelu- ja käsittelyaikataulu 2023

Taloussuunnitelman ja investointiohjelman valmisteluprosessi

- Toukokuu
 - Kvartaalikeskustelut ja kehysvalmistelu
 - Palvelualueet: pakottavat muutostekijät, palvelutarpeet ja lakimuutokset
 - Jory: 2024 → 3Me sopeutuksen keinovalikoiman tarkennus ja toteutumisen varmistaminen
 - Talouspalvelut: yleiset muutostekijät, verot, valtionosuudet jne.
 - Talousjaosto 26.5. Taloussuunnittelun tilannekatsaus ja lähtötiedot
- Kesäkuu / Kaupunginhallitus 19.6.
 - Taloussuunnitelmakehys ja talousarvion laadintaohjeet
 - raamit, johon sitovuustasojen toiminta tulee sopeuttaa
 - Alustava investointiohjelmaesitys
- Elokuu / Lautakunnat
 - Taloussuunnitelmien valmistelu, iltakoulut
 - Lautakunnan linjaukset sopeutustoimista,
 - toiminnan sopeuttaminen annettuihin kehyksiin
 - valinnat v. 2024 siirtyneiden sopeutustavoitteiden toteuttamiseksi
- Syyskuu / Lautakunnat
 - Lautakunnan talousarvioesitys
 - Investointiohjelmalausunnat
- Lokakuu / Kaupunginhallitus
 - 2.-3.10. KH seminaari
 - 16.10. Kaupunginjohtajan TA-esitys
 - 27.-28.10. KV seminaari
 - 30.10. Kaupunginhallituksen TA-esitys
- Marraskuu / Kaupunginvaltuusto 13.11.
 - Investointiohjelma 2024-33
 - Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2024-27
 - 2024 vero-%:t
- Joulukuu 2023 / Tammikuu 2024
 - Lautakuntien käyttösuunnitelmat
 - Valtuuston sitovien määrärahojen tarkennus/ jako avainalueille

Investointiohjelma

- Investointiohjelma on palveluverkkosuunnitelmiin perustuva 10 vuodeksi laadittu suunnitelma kaupungin palvelutarpeisiin vastaavien investointien toteuttamisesta. Investointiohjelma koostuu kahdeksasta erillisesti investointikokonaisuudesta.
- Investointiohjelma päivitetään vuosittain keväällä kaupungin palvelualueiden ja Mestaritoiminnan yhteistyönä. Alustava investointiohjelma käsitellään kaupunginhallituksessa kesäkuussa, ja lautakunnat antavat siihen lausuntonsa syyskuun aikana.
- Investointiohjelman neljä ensimmäistä vuotta muodostavat talousohjelman investointiosan, joten investointiohjelma hyväksytään vuosittain marraskuun valtuustossa ennen talousarviopäätöksen tekemistä.
- Päivitys alkaa väestöennusteiden, markkinatilanteen ja toimintaympäristötietojen tarkastelulla, minkä pohjalta tarkennetaan kymmenvuotiskauden palvelutarvearviot ja niiden vaikutukset investointiohjelmiin. Samassa yhteydessä käydään läpi kaupungin omaisuuden kunnossa tapahtuneet muutokset ja siitä syntyvät korjaustarpeet.
- Investointiohjelma on sitä tarkempi ja sitovampi, mitä lähempänä suunnitteluvuosi on nykyhetkeä. Ohjelma on ajallisesti jaettu kolmeen vaiheeseen:
 - toteutus-/rakentamisvaiheeseen (vuodet 1-3),
 - kehitys-/yleissuunnitteluvaiheeseen (vuodet 4-6) ja
 - palveluverkko/-hankesuunnitteluvaiheeseen (vuodet 7-10).
- Toteutus-/rakentamisvaiheen hankkeista on pääsääntöisesti olemassa jo päätökset tai ne ovat jo käynnissä, joten niiden osalta ohjelmaan tulevat muutokset ovat luonteeltaan tarkentavia. Sen sijaan myöhempien vaiheiden investointeja ei vielä ole lyöty lukkoon, ja niiden ajoitus ja eurot päivittyvät tarpeiden ja kehityssuunnitelmien mukaan.

10 vuoden investointiohjelman määrittelytasot ja suunnitteluvaiheet

Investointiohjelman valmistelu

- konpan talouspäällikkö
- opka/hyvo talouspäällikkö
- Kauken talouspäällikkö

Opka johtava asiantuntija / palvelutarpeet
Yleiskaavapäällikkö / asunnot ja väestö

